

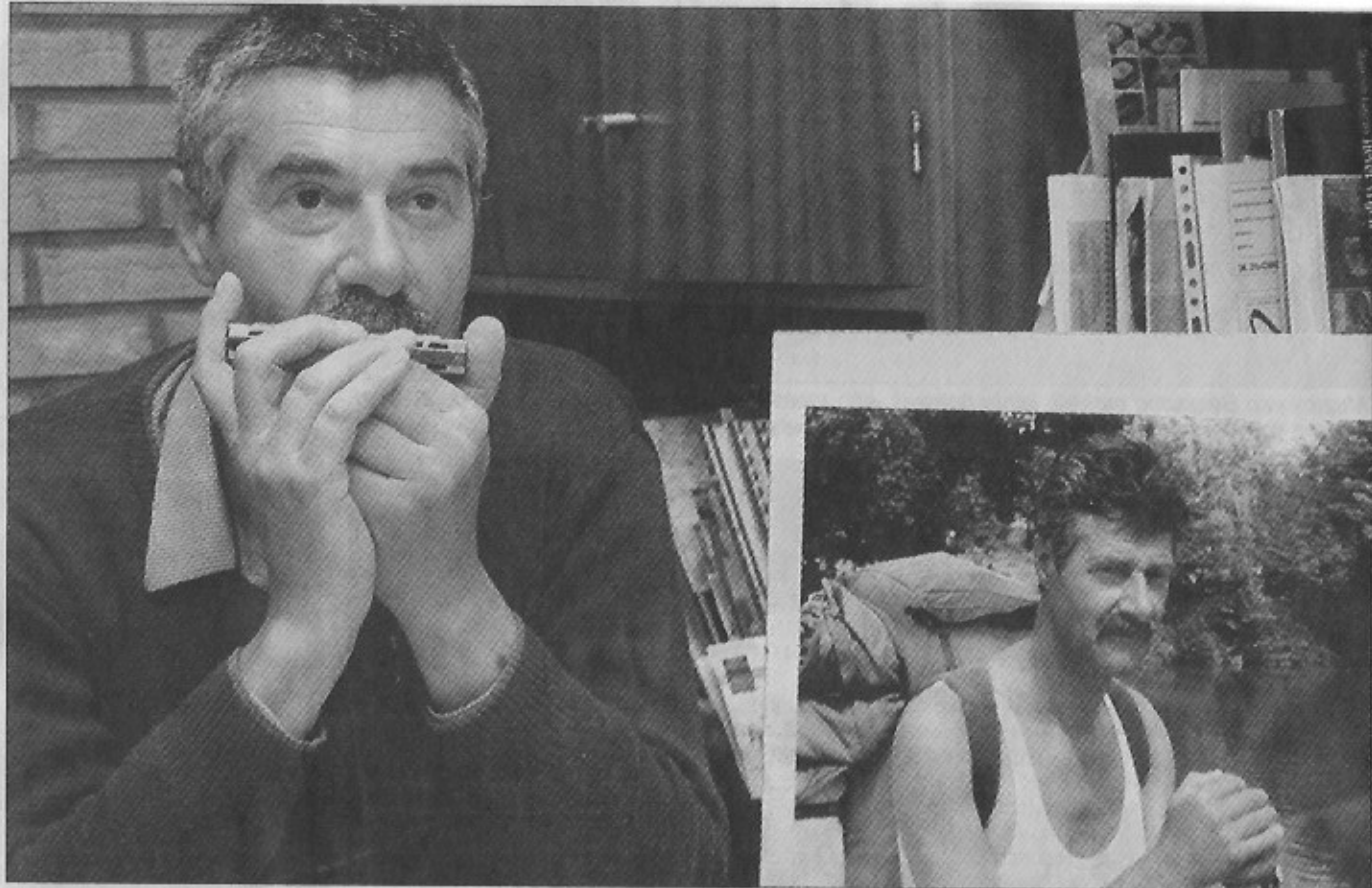
„We moeten stoppen

klagen”

26.05.99

Frits Vandecasteele : ooit VTI-leraar in Oostende en vandaag brave Samaritaan voor arm Afrika

Geef Frits Vandecasteele zijn mondharmonica en hij heeft zijn hele leven en de hele wereld in zijn hand. Hij ziet het werkmensgezin van de Steense Conterdam terug voor de geest vanwaaruit hij naar het VTI trok voor een A2-Mechanica... waaraan hij naderhand een specialisatie leraarschap voegde. Het mondmuziekje sprankelt akkoorden naar zijn belangeloze — maar totale! — inzet voor DMOS (Dienst Missie en Ontwikkelingssamenwerking), die streeft naar versterking van de sociale weerbaarheid van kansarmen en minder-begoeden. „Ik erger me over de ongelooflijke rijkdom hier in ons welvaartshalfrond. We zijn strontrijk, maar we ruiken het niet meer! Hoogtijd dat we stoppen met zagen en klagen. Dat niemand toegeeft *genoeg* te hebben, vind ik op zich al een ware schande!”

Als Wilfried op vrijdag 15 oktober 1937 zijn kopke op de wereld gestoken, gaat diezelfde Vandecasteele omzeggens al altijd als Frits door het leven. Het is geen "gewonen". Als hij zou willen kan hij een boek uitgeven over zijn eigen schoolrijen voor Arm Afrika en zou hij 't liefst van al een stoet willen inrichten, waarin mensen opstappen die pretenderen genoeg te hebben... en het uitschreeuwen geen opslag meer te moeten hebben. Frits wil vooraan stappen en de "vlag van de voldaanheid" dragen. Onlangs won iemand 105 miljoen met de Lotto, zegt hij maar nondepiettebolle, wat moet dat mens daarmee doen. 'n Schandaal toch, als je weet dat duizenden en duizenden sukkelaars creperen van de honger...

Vader Julien Vandecasteele, afkomstig uit Aartrijke, trok van zijn veertiende de werkfrak aan en verdiende praktisch zijn leven lang de boterham bij de Zandvoordse UCB. Een vent met handen aan 't lijf die alles kon: schoenen en velbanden vermaken, metselen en schilderen, duiven en konijnen panklaar maken en... noem maar op!

dacht altijd dat ik pastoor ging worden. Dat neemt niet weg dat ik een knechtjongen was lijk een ander, die niet bang was zich aan belletjetrek te bezondigen. 's Winters was het oergeestig langs de Steense schorrekanten, toen je van weide tot weide kon slieren op de zovele grachten. Sloten die 's zomers vergeven waren van puidenkopjes en kraaivisjes."

— **Meer waarden in jouw Chirotijd?**

— **Frits:** „Ik denk van wel. Discipline was toen een gangbaar begrip, dat de jonge gasten nog aanvaardden. Zo werd er, al stappend, veel meer gezongen. Uit die tijd heb ik nog altijd mijn mondharmonica mee als ik er eens op uit trek. Nee, ik ken geen noot muziek, heb geen mooie stem... maar ik zing *dedju!*!"

„In mijn jonge jaren heb ik nog eens een vliegtuig bommen zien lossen boven Oostende. Het was toen in de Brouweriestraat samen met mijn vriend Willy Pieters."

— **Wat deed je op in de jeugdvereniging?**

— **Frits:** „Ik leerde er spreken in 't openbaar, vertellen, omgaan met kinderen. Zonder dat je het weet ervaar je dat je talent hebt. Je probeert een sprookje of een gewoon verhaal te vertellen... en 't lukt fantastisch. In die tijd heb ik

ooit meegedaan aan een concours voor jonge schrijvers... en sleepte zowaar een derde prijs in de wacht. Ies waar ik me naderhand, spijtig genoeg, niet meer aan waagde."

— **Broer Odiel stuikte dood op zijn fiets...**

— **Frits:** „Er was een tijd dat de Steense Conterdam over een stel drieste *coureurs* beschikte zoals Fernand Vanhove, Victor Huyghe, Fé Vandendriessche en mijn oudste broer Odiel Vandecasteele. Had mijn broer in het huidige ploegenstelsel gereden, dan zou hij wel meer vooruit gekomen zijn. Toen werd je ook niet betaald zoals het hoorde. Odiel is gestorven op zijn 63ste. Zijn hart bezweek toen hij *veloreed*..."

Veertig dagen stappen naar Lourdes

Voor zijn A-2 Mechanica is Frits Vandecasteele het VTI en medegaande de vijlstaken van meester Berteloot gepasseerd. Hierna heeft hij nog twee specialisatiejaren in Brugge gevolgd om het tot technisch leraar te brengen en in die functie terug te keren naar het Oostendse VTI.

— **Wat doen de kinderen verkeerd... en wat doen leraars verkeerd in de klas...**

— **Frits:** „Je moet die eventuele problemen als het ware op een breedscherm benaderen. Zo vond ik dat de leraars vroeger op onverantwoorde wijze straffen gaven. Tien

bladzijden strafschrift en van die dingen meer! Iets wat ik nooit heb gedaan. Volgens mij deden de kinderen niets speciaals verkeerd. Luister, zoals je goede soldaten en prima officieren hebt... zijn er ook in het klaslokaal langs weerskanten gasten waarmee je wel altijd miserie zult hebben."

— **Ook al 't fenomeen sleutelkinderen?**

— **Frits:** „Die kwamen toen heel wat minder voor. Er was toen meer spraak van *gezin* in de echte zin van het woord. Ik ben meer dan eens naar de ouders thuis geweest om te vragen wat er daar eigenlijk bezig was. Er was toen gewoon meer band tussen gezin en school..."

Frits Vandecasteele was ooit 23 jaar met een Duits meisje getrouwd. Jan en Heidi maakten als kinderen eveneens het gezin uit. Het koppel ging intussen uit mekaar. Wat ook, één jaar nadat hij in 1992 op zijn 55ste op pensioen was gegaan, toog Frits op zijn eentje op bedevaart naar Lourdes. Wat neerkomt op 40 dagen moedermens alleen stappen.

— **Je moet het maar doen, zo helemaal alleen...**

— **Frits:** „Jongen, toch dat is het heerlijkste wat bestaat! Weet je wel dat Frankrijk het heerlijkste land op de wereld is. De mensen waren tegenover mij altijd zo heerlijk vriendelijk."

— **Eén apart voorvalletje in jouw douce France...**

— **Frits:** „Ik kom toe op een camping... en heb me nog maar juist een ferm eind worst gekocht, die ik samen met mijn ander eten onder het afdak klaar zet... vooraleer ik een douche ga pakken. Wanneer ik terugkom is er van dicht of van ver geen worst

meer te bekennen. Totdat ik 10 meter verder... een dikke loebas van een hond zie vreten en likkebaarden aan mijn *saucisse*. 'k Zeg zo, zou je *godverdommelinge* wel geloven dat hij onder mijn tent gekropen was om mijn worst te *tjoepen*..."

— **Werd je in Lourdes de Samaritaan?**

— **Frits:** „In die periode liep ik mijn vroegere Conterdamse Chirovriend Stan Provoost — vandaag pater Saleziaan — tegen het lijf die, toen hij van mijn Lourdestrip hoorde, me aanraade zo'n voettocht te *verkopen* voor een goed doel. Iets wat ik de volgende keer dan wel gedaan heb."

Zo geraakte Frits Vandecasteele beetje per beetje meer betrokken bij D.M.O.S. (Dienst Missie en Ontwikkelingssamenwerking) die microprojecten opzet waarin steun wordt gevraagd voor de Derde Wereld. De mensen die achter zo'n project staan, proberen de kilometers die ze wandelen of fietsen te verkopen aan de mensen. Het *verko-*pen gebeurt niet langs de weg, maar wel — voorafgaandelijk — op occasionele beurzen of volkse evenementen.

— **Zo heb je ook al eens persoonlijk het opgehaalde geld naar Ethiopië gebracht...**

— **Frits:** „We brachten toen een bezoek aan de kliniek aldaar en de mensen die daar werken. Geloof me, dat zijn allemaal heilige mensen. De verantwoordelijke dame aldaar, God van de lieve hemel, dat is een Moeder Theresa in hoogsteigen persoon. Ik heb er ook gesproken met de bioschop. Mijn bedoeling is om de drie jaar eens terug te gaan."

— **Dat moet wel een heel arm land zijn...**

— **Frits:** „Ik ontmoette daar een vrouw van rond de 90. Ze woonde in iets wat men ter nauwernood een hut kan noemen. Heel armtierig. Het *menske* was halfblind en de longen versmacht door tuberculose. Dank zij de DMOS dienst zijn we, langs ongelooflijke wegen, bij haar geraakt. Wanneer we de vrouw een hand gaven, keek ze naar *mijn* handen en zei iets wat ik niet verstond... maar door een tolk werd vertaald: Waarom heeft God, zo vraagt ze, witte en zwarte mensen gemaakt?..."

De tragedie van haar woorden schraapte onder mijn nageltoppen en raakte mijn diepmenselijkste sentimenten: waarom zijn wij (omdat we zwart zijn) zulke *dutsen*... en sta jij daar zo deftig gekleed met geld in je zakken. Wat een afgrijselijke aanklacht!..."

— **Welke traan, welke blijdschap zullen je tot het einde van je dagen bijblijven?**

— **Frits:** „Het onbarmhartige van straatkinderen in Ethiopië, die een doosje lucifers of een sigaret willen verkopen... kun je niet vergeten. Hoe de door tergende armoede verloochende kinderen zich 's avonds tegen een oude muur of op een hoop bemoste smeerlapperij onder een plastic zak te slapen leggen. Hoe jongetjes van twaalf jaar hierbij het bakje vasthouden waarmee ze overdag schoenen gaan kuisen... Blijdschap? Hoe schraal ze ook is, denken we met een spooj fierheid aan de 700.000 fr. die we samen met vriend Jaak Fonteyne op de Afrikaanse wonde konden leggen. Hoe klein het druppeltje

Zag als kleuter bommen vallen op Oostende

Moeder Zulma Vandousselaere uit Gistel was een braaf maar cholericus wezen, dat evenwel een ongelooflijke bezorgdheid had voor haar kroost en voor de andere mensen. Zulma was trouwens lid van de plaatselijke vrouwen-gilde. Kortom, moeders schorthield voor dat er op het frankske moest geduwd worden teneinde ieder kind zijn plekje onder de zon te waarborgen...

— **Wat voor jongetje waart gij wel?**

— **Frits:** „Mijn moeder

Naar Poolse Czestochowa

Op dinsdag 15 juni 1999 is het weer zover en springt Frits Vandecasteele op de fiets voor een sponsortocht. Richting ditmaal Zwarte Madonna in 't Poolse Czestochowa. Hierbij wordt iedere kilometer verkocht aan 200 fr.

Met de totale opgehaalde som zal een opvangcentrum in Bangalore (India) gesteund worden. Aldaar kunnen straatkinderen terecht voor verzorging, voeding, kleding en mogelijkheid tot aanleren van een zelfstandig beroep. Paters Salezianen (Don Bosco) hebben er de leiding.

Wie wil steunen, kan dat mits storting op het rekeningnummer 435-8039411-34 van DMOS-Comide vzw, met vermelding "Czestochowa".

Tijdens de voorbije maanden was de DMOS-Animatiecel overal te zien om de mensen te sensibiliseren: in scholen, op beurzen, bij verenigingen. Ook staatssecretaris Reginald Moreels betuigde zijn medevoelen voor deze 1600 km lange sponsorfietstocht naar Czestochowa.

In 5 jaar al 1.680.372 fr. bij mekaar gereden

Vandaag is Frits Vandecasteele al 5 jaar bedrijvig voor de animatiecel van DMOS-Oostende, alwaar trouwens eveneens Miet Provoost en Jo Deensen deel van uitmaken. Het past de prestaties van de barmhartige fietser eens van dichterbij te bekijken:

■ 1994 - Voettocht Lourdes (1200 km - 42 dagen), opbrengst 378.375 fr. Hiermee werd een waterput geboord in Inrango (Tanzania) voor een technische school.

■ 1995 - Bezoek aan uitgevoerd project in Tanzania. Hulp aan E.Z. Faring in Narrovi (Kenia), verzamelen schoolgerief, kledij kleuters, zakdoeken.

■ 1996 - Aankoop medisch materiaal voor het opstarten van een klein medisch centrum in Ethiopië. Surplusje: 52.704 fr. steun!

■ 1997 - Fietstocht Oostende - Lourdes - Santiago de Compostella (2231 km - 28 dagen), opbrengst 698.412 fr. voor een centrum in Ethiopië. Hiermee werd "Dupe" aangekocht om, in een centrum in Ethiopië, de ziekte *Kwashiorkor* te bestrijden.

■ 1998 - Voettocht van St.-Jean-Pied du Port naar Santiago de Compostella (750 km - 26 dagen), opbrengst 550.821 fr. Hiermee konden krukken en orthopedisch materiaal aangekocht, dienstig voor door polio verlamde kinderen.

Zo zien we dat Frits Vandecasteele de voorbije vijf jaar een sociaal bonusje waard was van liefst 1.680.372 fr. Met een bovenbeste chapeau voor de fietsende Samaritaan uit Oostende! (ET)

ook mocht zijn..."

Het *geestigste* van als ik weggeweest ben, zegt ons Frits, is het weer binnenkomen in mijn eigen huis.

"Waarom maakte God witte... en zwarte mensen?"

Hij zegt graag weg te gaan maar met even veel plezier weer terug te keren. Niets in heel de wereld, zweert hij, ruikt zo zilt als mijn Oostende...

— **Noem eens drie vruchten van Oostende?**

— **Frits:** „Het Mercatorzeilschip vind ik *wreed* schoon. Het roept trouwens een souve-

nir van Pater Damiaan op, nog zo'n Samaritaan voor de armen der aarde. De vuurtoren is nóg zo'n stuk hart van mijn stad: als je 's avonds van Brugge terugkeert is het alsof *Lange Nelle* met haar zwierende flitsen je een *bonjourke* toe-zwaait. We hebben het dan nog niet over de zee gehad, het Noordzeesop dat altijd anders is... en met de meeuwen klas-sebakacteurs in huis heeft om ons tranendal toe te spreken."

— **Conterdam, jou roots...**

— **Frits:** „Die bijna eindeloze schorrerand van de grootstad zal ik wel nooit vergeten. Ja, ik heb er in mijn jonge jaren nog vogels gevangen... en me af en toe aan een spreekwensplateautje te goed gedaan. Als ik zie hoeveel er rondvliegen, vind ik het wel spijtig dat we dit vandaag niet meer mogen doen..."